

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«Αυτά τα πρόσωπα δε βολεύονται
παρά μόνο στον ήλιο»

Γιάννης Ρίτσος: Νέες ψηφίδες

26 & 27

Σεπτεμβρίου 2025

Αίθουσα Τελετών

Πανεπιστημίου Κύπρου

(Καλλιπόλεως 75, Λευκωσία)

2019 ΟΜΙΛΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ • LITERATURE &
& ΚΡΙΤΙΚΗΣ • CRITICISM ASSOCIATION

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Βουλή των Αντιπροσώπων

Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου

Πρόγραμμα Συνεδρίου

Παρασκευή, 26 Σεπτεμβρίου 2025

16:30-17:00 | Χαιρετισμοί

- κ.κ. Γεώργιος, αρχιεπίσκοπος Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου
- Δρ Νάντια Στυλιανού, προϊστάμενη Διεύθυνσης Γραμμάτων Υφυπ. Πολιτισμού
- Αναπλ. καθ. Μαρίνος Πουργούρης, πρόεδρος Τμήματος ΒΝΕΣ Πανεπ. Κύπρου
- Καθ. Έλια Χατζηπαναγιώτη, αναπλ. κοσμήτορας Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπ. Κύπρου
- Έρη Ρίτσου, συγγραφέας
- Καθ. Γιώργος Ανδρειωμένος, πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής Συνεδρίου
- Δρ Κυριάκος Ιωάννου, πρόεδρος Ομίλου Λογοτεχνίας και Κριτικής

17:00-17:10 | Λογοτεχνικό αναλόγιο

Οι λογοτέχνες Κωνσταντίνος Μακρής, Παναγιώτης Νικολαΐδης, Όλγα Οικονομίδου και Γαβριέλλα Παναγή διαβάζουν αδημοσίευτα έργα τους που σχετίζονται/ «συνομιλούν» με τον Γιάννη Ρίτσο.

17:10-17:30 | Μελοποιημένη ποίηση Γιάννη Ρίτσου

Χορωδία της ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ.

Διεύθυνση: Μάρω Μήτσα

Πιάνο: Μάριος Ιωάννου

17:30-17:45 | Διάλειμμα

Α' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

17:45-18:45

Πρόεδρος: Μαρίνος Πουργούρης

17:45-18:00 | ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΣ

Καθηγητής στο Τμήμα Φιλολογίας και κοσμήτορας της ΣΑΕΠΣ του Πανεπ. Πελοποννήσου

«Ένας πραγματικός “θησαυρός” για τη μελέτη του Γιάννη Ρίτσου: Η συλλογή Τάντουλου»

18:00-18:15 | ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΒΟΥΤΟΥΡΗΣ

Ομότιμος καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Τμήμα ΒΝΕΣ του Πανεπ. Κύπρου

«Εισαγωγικά σχόλια στα κυπριακά ποιήματα του Ρίτσου»

18:15-18:30 | ΠΕΤΡΟΣ ΠΑΠΑΠΟΛΥΒΙΟΥ

Αναπλ. καθηγητής Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας στο Τμήμα ΙΣΑ και κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπ. Κύπρου

«Πρώιμες προσλήψεις και αμήχανες αποσιωπήσεις του *Αποχαιρετισμού* του Γιάννη Ρίτσου στον κυπριακό ημερήσιο και περιοδικό Τύπο»

18:30-18:45 | ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Αναπλ. καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Τμήμα ΒΝΕΣ του Πανεπ. Κύπρου

«Η ανορθόδοξη ερωτική γραφή του όψιμου Ρίτσου και η σεμνοτυφία της ορθόδοξης Αριστεράς»

18:45-19:05 | Συζήτηση

19:05-19:15 | Διάλειμμα

Β' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

19:15-20:15

Πρόεδρος: Γιώργος Ανδρειωμένος

19:15-19:30 | ΜΑΡΙΝΟΣ ΠΟΥΡΓΟΥΡΗΣ

Αναπλ. καθηγητής Θεωρίας της Λογοτεχνίας και Νεοελληνικών Σπουδών και πρόεδρος του Τμήματος ΒΝΕΣ του Πανεπ. Κύπρου

«Ο Οδυσσέας του Ρίτσου»

19:30-19:45 | ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΗΣ

Ιστορικός και διπλωμάτης, πρώην πρέσβης της Κύπρου στην Ελλάδα, αντεπιστέλλον μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων

«Γιάννη Ρίτσου, *Αποχαιρετισμός*. Το κορυφαίο ποίημα του Αγώνα»

19:45-20:00 | ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

Διδάσκων στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπ. Πελοποννήσου, πρόεδρος Ο.Λ.Κ., υπεύθ. έκδοσης περ. *Κυπριακή Εστία*

«Ο απόηχος της βράβευσης του Γιάννη Ρίτσου με το Διεθνές Βραβείο Ειρήνης Λένιν στον κυπριακό Τύπο»

20:00-20:15 | ΑΓΑΘΗ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

Δρ Φιλολογίας, συγγραφέας, κριτικός λογοτεχνίας

«Το *Εμβατήριο του Ωκεανού* του Γ. Ρίτσου ως ποιητική αλληγορία της αντίστασης.

Συγκριτική ανάγνωση με την *Αμοργό* του Νίκου Γκάτσου»

20:15-20:35 | Συζήτηση

Σάββατο, 27 Σεπτεμβρίου 2025

Γ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

09:00-10:00

Πρόεδρος: Ανδρέας Χατζηθωμάς

09:00-09:15 | ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΟΥΜΑΝΙΔΗΣ

Ποιητής

«Η ποιητική μαθητεία μου πλάι στον Γιάννη Ρίτσο»

09:15-09:30 | ΜΑΡΙΑ ΠΑΥΛΟΥ

Επίκ. καθηγήτρια Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας, Θεολογική Σχολή Εκκλησίας Κύπρου

«“Μόνη μορφή ελευθερίας απέμεινε η σιωπή”: Η σιωπή της μοναξιάς και η μοναξιά της σιωπής στον δραματικό μονόλογο *Χρυσόθεμις* του Γιάννη Ρίτσου»

09:30-09:45 | ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΟΥΜΑ

Φιλολόγος, πρ. πρώτη λειτουργός Εκπαίδευσης ΥΠΑΝ, μέλος Δ.Σ. Συμβουλίου Ιστορικής Μνήμης Ε.Ο.Κ.Α. 1955-1959

«Έρως πατρίδος: Πώς διαλέγονται τα 18 λιανοτράγουδα της πικρής πατρίδας του Γιάννη Ρίτσου με τον Απελευθερωτικό Αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α. 1955-1959»

09:45-10:00 | ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΥΔΡΗΣ

Φιλολόγος

«Ο Γιάννης Ρίτσος και η δοκιμαζόμενη Κύπρος. Στοιχεία από το Αρχείο Έλλης και Πανίκου Παιονίδη»

10:00-10:20 | Συζήτηση

Δ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

10:20-11:20

Πρόεδρος: Κυριάκος Ιωάννου

10:20-10:35 | ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΕΧΑΠΟΓΛΟΥ

Νεοελληνιστής, ομότιμος καθηγητής του Α.Π.Θ.

«Ωκεάνιες τύχες του ωκεάνιου λογοτέχνη Γιάννη Ρίτσου: Τα τελευταία πενήντα χρόνια (1975-2024)»

10:35-10:50 | ΜΑΡΙΝΑ ΡΟΔΟΣΘΕΝΟΥΣ-ΜΠΑΔΑΦΑ

Αναπλ.καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας του Πανεπ. Λευκωσίας

«Κοινά θέματα και μοτίβα στον Γιάννη Ρίτσο και τον Κώστα Μόντη: Ένας ποιητικός διάλογος»

10:50-11:05 | ΝΑΝΤΙΑ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

Δρ Φιλολογίας, προϊστάμενη Διεύθυνσης Γραμμάτων, Υφυπ. Πολιτισμού

«Το σώμα και ο χρόνος στην “Ισμήνη” του Γιάννη Ρίτσου και στη *Μαρία Νεφέλη* του Οδυσσέα Ελύτη»

11:05-11:20 | ΣΤΕΛΛΑ ΑΛΕΞΙΟΥ

Μεταδιδακτορική ερευνήτρια στον Τομέα Νεοελληνικής Φιλολογίας του Τμήματος Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α.

«Όταν ο Γιάννης Ρίτσος συνάντησε τη Μαρία Πολυδούρη. Μια πρώτη προσέγγιση»

11:20-11:40 | Συζήτηση

11:40-11:50 | Διάλειμμα

Ε' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

11:50-12:50

Πρόεδρος: Ζήνα Λυσάνδρου-Παναγίδη

11:50-12:05 | ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΥΡΗΣ

Ποιητής, κριτικός λογοτεχνίας

«...μην έχοντας να δώσω λόγο σε κανέναν μπάσταρδο». Αψήφησε την κομματική πειθαρχία για χάρη της ποιητικής ελευθερίας, χλεύασε τη Συμφωνία της Βάρκιζας και ύμνησε τον αποκηρυγμένο Α. Βελουχιώτη»

12:05-12:20 | ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΙΩΑΝΝΟΥ

Δρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, Οργανισμός Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και Πολιτιστικών Σχέσεων, Υφυπ. Πολιτισμού (Κύπρος)

«“Δεν υπάρχει καπνός μήτε Ιθάκη”». Ποιητικός και υπαρξιακός αναστοχασμός του οδυσσειακού μύθου στην ποίηση του Γιάννη Ρίτσου»

12:20-12:35 | ΜΑΡΙΟΣ-ΚΥΠΑΡΙΣΣΗΣ ΜΩΡΟΣ & ΛΟΥΙΖΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΟΥ

Δρ Νεοελληνικής Φιλολογίας και μεταδιδακτορικός ερευνητής Παντείου Πανεπ.

Καθηγήτρια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας στο Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπ. Αιγαίου

«Συλλογικό πένθος, τελετουργικός θρήνος και έμφυλη διάσταση στο *Χορικό των Σφουγγαράδων* του Γιάννη Ρίτσου»

12:35-12:50 | ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ ΠΑΝΑΓΗ

Υποψ. διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, αντιπρόεδρος Ο.Λ.Κ.

«Η “Σονάτα του σεληνόφωτος”: Μια διακαλλιτεχνική ανάγνωση»

12:50-13:10 | Συζήτηση

ΣΤ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

13:10-14:10

Πρόεδρος: Γαβριέλλα Παναγή

13:10-13:25 | ΧΑΡΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Δρ Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, πρόεδρος Ιδρύματος Απελευθερωτικού Αγώνα Ε.Ο.Κ.Α.

«Ιστορικά συμφραζόμενα στον *Αποχαιρετισμό* του Γιάννη Ρίτσου: Μια κριτική προσέγγιση»

13:25-13:40 | ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΑΛΑΖΗΣ

Δρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, πρώτος λειτουργός Εκπαίδευσης ΥΠΙΑΝ

«“Χρώμα κόκκινο κι άγριο σαν μάσκα θεάτρου”:

το θεατρικό λεξιλόγιο και τα σημασιολογικά πεδία του στην ποίηση του Γιάννη Ρίτσου»

13:40-13:55 | ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΕΛΙΩΤΗ

Δρ Νεοελληνικής Φιλολογίας

«Μετα-ποιητικοί στοχασμοί στο *Θερινό φροντιστήριο* (1953-1964) του Γιάννη Ρίτσου»

13:55-14:10 | ΙΛΙΑΝΑ ΚΟΥΛΑΦΕΤΗ

Υποψ. διδάκτωρ Προφορικής Ιστορίας (ΤΕΠΙΑΚ/CYENS Centre of Excellence), ιστορικός,

συνεργάτις στο Τμήμα Πολιτιστικής Αποκέντρωσης και Λαϊκού Πολιτισμού, Υφυπ. Πολιτισμού

«Πλέκοντας και λύνοντας το εγκώμιο του Ρίτσου: Δημόσια τιμή και αμφισβήτηση στην Κύπρο, 1979»

14:10-14:30 | Συζήτηση

14:30-16:00 | Διάλειμμα

Ζ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

16:00-17:00

Πρόεδρος: Μαρία Μιχαηλίδου

16:00-16:15 | ΜΑΝΩΛΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥΛΗΣ

Δρ Φιλολογίας

«Καρυωτακικές επιδράσεις στην ποίηση του Γιάννη Ρίτσου»

16:15-16:30 | ΧΡΥΣΟΘΕΜΙΣ ΧΑΤΖΗΠΑΝΑΓΗ

Φιλολόγος, πρόεδρος Ε.Π.Ο.Κ.

«Η ποιητική σύνθεση του Γιάννη Ρίτσου *Χρυσόθεμις*. Συνειρμικές αναφορές στο αρχαίο δράμα και στα νεότερα δραματικά γεγονότα της Ελλάδας και της Κύπρου»

16:30-16:45 | ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΘΩΜΑΣ

Φιλολόγος, κριτικός, εκδότης περ. *Διόραμα*

«Ο εικαστικός Ρίτσος»

16:45-17:00 | ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

Τέως υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

«Ρίτσος πολιτικός, Ρίτσος εθνικός: ιχνοστοιχεία ποιητικών διαδρομών από τον *Επιτάφιο* στον *Αποχαιρετισμό*»

17:00-17:20 | Συζήτηση

Η' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

17:20-18:20

Πρόεδρος: Γιώργος Β. Γεωργίου

17:20-17:35 | ΕΛΕΝΗ ΘΕΟΧΑΡΟΥΣ

Καθηγήτρια πανεπιστημίου, λογοτέχνις, πρώην βουλευτής - ευρωβουλευτής

«Η μέθεξη ανάμεσα στην ερωτική και πολιτική ποίηση του Ρίτσου»

17:35-17:50 | ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ-ΡΟΔΟΣΘΕΝΟΥΣ

Δρ Φιλολογίας, πρώτη λειτουργός Εκπαίδευσης, αναπλ. διευθύντρια Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών

«Από τη Μονεμβασιά στη Μεγαλόνησο: Ποιητικές γέφυρες του Ρίτσου με την Κύπρο»

17:50-18:05 | ΠΟΛΥΜΝΙΑ ΧΑΤΖΗΝΕΟΦΥΤΟΥ

Δρ Αναλυτικών Προγραμμάτων, Γ.Ε.Μ.Ε., πρώτη λειτουργός Εκπαίδευσης ΥΠΑΝ

«Η Ελένη και η Ισμήνη στην ποίηση του Γιάννη Ρίτσου:

Η πρόσληψη της γυναικείας μορφής/φωνής μέσα από τον αρχαίο μύθο, τον χωροχρόνο και τη σιωπή»

18:05-18:20 | ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ

Δρ Παιδικής - Νεανικής Λογοτεχνίας, συγγραφέας, κριτικός, πρώην επιθεωρήτρια ΥΠΑΝ

«*Ύμνος και θρήνος για την Κύπρο*. Γιάννης Ρίτσος και δημοτικό τραγούδι»

18:20-18:40 | Συζήτηση

18:40-18:50 | Διάλειμμα

Θ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

18:50-19:50

Πρόεδρος: Στέφανος Κωνσταντινίδης

18:50-19:05 | ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Ποιητής, φιλόλογος

«Η μορφή του Γρηγόρη Αυξεντίου στον *Αποχαιρετισμό* του Γιάννη Ρίτσου:

Ηρωικό σύμβολο εθνικού αγώνα ή σύμβολο του αγώνα για κοινωνική απελευθέρωση;»

19:05-19:20 | ΓΙΩΡΓΟΣ Β. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Δρ Γλωσσολογίας, φιλόλογος

«Η “επαναστατική δημοτική” του Γιάννη Ρίτσου: Κοινωνιογλωσσολογική προσέγγιση της ποιητικής του γλώσσας»

19:20-19:35 | ΒΑΛΕΝΤΙΝΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ-ΣΑΛΤΕ

Φιλόλογος - ερευνήτρια, διευθύντρια Λυκείου Αγ. Σπυρίδωνα

«Συνομιλώντας για τον Γιάννη Ρίτσο με πρόσωπα της ζωής του. Μια απόπειρα κινηματογραφικής καταγραφής της προσωπικότητας και της σχέσης του ποιητή με την Κύπρο από εκπαιδευτικούς και μαθητές δύο συνεργαζόμενων Λυκείων της Λεμεσού»

19:35-19:50 | ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ

Φιλόλογος, καθηγήτρια Αγγλικής Σχολής

«“Τι απέραντη απόσταση διανύω απ’ το σώμα σου έως το σώμα σου”:

Η ποιητική της επιθυμίας στα *Ερωτικά* (1981) του Γιάννη Ρίτσου»

19:50-20:10 | Συζήτηση

Ι' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

20:10-21:10

Πρόεδρος: Αντιγόνη Παπαδοπούλου

20:10-20:25 | ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Πανεπιστημιακός, ποιητής

«Καβαφικές επιδράσεις στο ποιητικό έργο του Γιάννη Ρίτσου»

20:25-20:40 | ΝΙΚΗ ΠΑΠΑΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

Ποιήτρια, εκπαιδευτικός

«Πρόσωπα και προσωπεία του δράματος στην *Τέταρτη διάσταση* του Γιάννη Ρίτσου»

20:40-20:55 | ΛΑΖΑΡΟΣ ΛΑΖΑΡΟΥ

Εκπαιδευτικός, λογοτέχνης

«Μύθος - μνήμη - θάνατος: Συγκλίσεις και αποκλίσεις στην ποίηση Γ. Ρίτσου και Κυρ. Χαραλαμπίδη»

20:55-21:10 | ΑΘΗΝΑ ΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ποιήτρια, εκπαιδευτικός

«Μεταφυσικός και υπαρξιακός Ρίτσος»

21:10-21:30 | Συζήτηση

21:30-21:45 | Επίλογος - Πορίσματα από τον πρόεδρο της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου

Επιστημονική Επιτροπή
Πρόεδρος: Γιώργος Ανδρειωμένος
Μέλη: Αφροδίτη Αθανασοπούλου, Παντελής Βουτουρής,
Κυριάκος Ιωάννου, Γαβριέλλα Παναγή, Μαρίνος Πουργούρης

Οργανωτική Επιτροπή
Πρόεδρος: Γαβριέλλα Παναγή
Μέλη: Γιώργος Β. Γεωργίου, Κυριάκος Ιωάννου,
Ζήνα Λυσάνδρου-Παναγίδη, Κωνσταντίνος Μακρής,
Μαρία Μιχαλίδου, Όλγα Οικονομίδου,
Αντιγόνη Παπαδοπούλου, Ανδρέας Χατζηθωμάς

Παρουσίαση - Συντονισμός
Αγγέλα Καϊμακλιώτη, ποιήτρια

Σχεδιασμός/Σελιδοποίηση προγράμματος
Γαβριέλλα Παναγή

Περίληψεις & Βιογραφικά

<https://olk.com.cy>